

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΑΝΟΙΧΤΑ
ΑΚΑΔΗΜΑΙΚΑ
ΜΑΘΗΜΑΤΑ

Οργάνωση Προγραμμάτων Αναψυχής Ι

Οργάνωση Προγραμμάτων Αναψυχής Ι: Εισαγωγή, ορισμοί
– ιστορική αναδρομή

Νικόλαος Θεοδωράκης

Επίκουρος Καθηγητής Τ.Ε.Φ.Α.Α Σερρών, Α.Π.Θ

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης» έχει χρηματοδοτήσει μόνο τη αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Οργάνωση Προγραμμάτων Αναψυχής

Εισαγωγή, ορισμοί – ιστορική αναδρομή.

Περιεχόμενα ενότητας

1. Εννοιολογική προσέγγιση
 - i. Ελεύθερος χρόνος - εννοιολογική προσέγγιση – ιστορική αναδρομή.
 - ii. Αναψυχή - εννοιολογική προσέγγιση – ιστορική αναδρομή.
2. Δραστηριότητες αναψυχής.
3. Η σχέση αναψυχής και αθλητισμού.

Στόχοι ενότητας

- Να γίνουν κατανοητές στους φοιτητές οι έννοιες του ελεύθερου χρόνου και της αναψυχής.
- Να διερευνηθεί η σχέση αθλητισμού και αναψυχής.
- Να αναλυθούν οι μορφές της αθλητικής αναψυχής.

Ελεύθερος Χρόνος

- Ο ελεύθερος χρόνος και οι μορφές αξιοποίησής του έχουν μελετηθεί από κοινωνιολόγους, ψυχολόγους, οικονομολόγους, ιστορικούς.
- Ο ελεύθερος χρόνος συναντάται σε όλες τις γλώσσες : leisure, loisir, folga, tempo libero.

Ο Ελεύθερος Χρόνος στην Αρχαία Ελλάδα

- Η έννοια της «σχολής»
 - i. Σχολάζω: όχι απλά ελεύθερος χρόνος, αλλά έχω επιπλέον τη δυνατότητα ευκαιρία, ίσως και την υποχρέωση να διαθέσω το ελεύθερο χρονικό διάστημα εποικοδομητικά.
 - ii. Νεοελληνική απόδοση: σχολή.

Ο Ελεύθερος Χρόνος στην Αρχαία Ελλάδα

- Το φαινόμενο της «σχόλης» εμφανίστηκε πρώτη φορά στην αρχαία Ελλάδα ως αγαθό και προνόμιο των ελεύθερων πολιτών
- Η σύγχρονη απόδοση στις κοινωνίες του δυτικού κόσμου θα μπορούσε να είναι το «leisure»

Ιστορική και Κοινωνική Προσέγγιση της «Σχόλης»

- Αρχαία Ελλάδα:
 - I. Το φαινόμενο της σχόλης αποτελούσε φιλοσοφία ζωής.
 - II. Αναφορά σε συγγράμματα του Πλάτωνα και του Αριστοτέλη.
 - III. Στόχος η καλλιέργεια, η βελτίωση της υγείας και η εξέλιξη του ανθρώπου μέσα από τη σωματική, ψυχική, και πνευματική ενασχόληση με δραστηριότητες «σχόλης».

Ιστορική και Κοινωνική Προσέγγιση της «Σχόλης»

- Αρχαία Ρώμη: Οι διοικούντες φρόντιζαν οι ρωμαίοι πολίτες να έχουν πολλές αργίες και ελεύθερο χρόνο.
- Θεατές δημοσίων θεαμάτων.
- Έλλειψη ενεργητικής συμμετοχής.

Ιστορική και Κοινωνική Προσέγγιση της «Σχόλης»

1. Μεσαίωνα

- i. Επικράτηση του Χριστιανισμού.
- ii. Απαγόρευση δραστηριοτήτων αναψυχής που δεν ήταν εργασία ή θρησκευτικό καθήκον (οκνηρία – adecia).

2. Αναγέννηση

- i. Σκληρή δουλειά > ευτυχία.

Ιστορική και Κοινωνική Προσέγγιση της «Σχόλης»

3. Βιομηχανική Επανάσταση

- I. Μετακίνηση πληθυσμών σε μεγάλες πόλεις
- II. Έλλειψη ελεύθερου χρόνου, χώρων και εγκαταστάσεων
- III. Η ανάγκη για στοιχειώδη Ε.Χ., το «καπηλειό»

4. Μεταβιομηχανική Επανάσταση

- I. Ο χρόνος είναι χρήμα – αργία μήτηρ πάσης κακίας
- II. Οικονομική ευημερία και εδραίωση του κινήματος της αναψυχής και σε «λαϊκότερα» στρώματα

Η έννοια της Αναψυχής

- Ιστορική προσέγγιση: Μία δραστηριότητα η οποία ξεκουράζει και ανανεώνει τον άνθρωπο από την υποχρεωτική εργασία.
 - i. Recreation – λατινική λέξη που σημαίνει αναζωογονώ, δροσίζω, φρεσκάρω, ξεκουράζω.

Η έννοια της Αναψυχής

- Κοινωνιολογική προσέγγιση
 - i. Ορίζει την αναψυχή ως οποιαδήποτε δραστηριότητα η οποία γίνεται κατά τη διάρκεια του ελεύθερου χρόνου, ατομικά ή συλλογικά είναι ελεύθερη, ευχάριστη, ελκυστική και δεν έχει άλλο κίνητρο πέρα από την ίδια την αναψυχή.
- Στη διαδικασία της αναψυχής το κεντρικό σημείο δεν είναι το είδος της δραστηριότητας / εγκατάστασης, αλλά τελικό συναίσθημα των συμμετεχόντων.

Η έννοια της Αναψυχής

- Ο Kraus (1978) βλέπει την αναψυχή ως δραστηριότητα / εμπειρία που μολονότι εμφανίζεται με «παιγνιώδη» μορφή δεν περιορίζεται πάντοτε εκεί .
 - I. π.χ. επισκέπτες μουσείων, αθλητικοί αγώνες
 - II. Τι σημαίνει αυτό για εσάς;

Η έννοια της Αναψυχής

- Μία σημαντική, κοινωνικά αποδεκτή εμπειρία, η οποία γίνεται στον ελεύθερο χρόνο, δημιουργεί συναισθήματα ικανοποίησης, ευχαρίστησης, ευεξίας και το άτομο συμμετέχει εθελοντικά.

Δραστηριότητες Αναψυχής

- Μπορείτε να αναφέρεται κάποιες δραστηριότητες αναψυχής και να εντοπίσετε σημεία στα οποία διαφέρουν;
- Γιατί οι άνθρωποι συμμετέχουν σε δραστηριότητες αναψυχής;

Αναψυχή και Αθλητισμός

- Η έννοια της αναψυχής περιλαμβάνει όρους όπως:
 - i. αθλητισμός αναψυχής (recreational sports)
 - ii. τουρισμός (tourism)
 - iii. ενεργητική και παθητική αναψυχή (active and passive recreation)
 - iv. άσκηση (exercise) υπό προϋποθέσεις.

Αναψυχή

- Η αναψυχή ορίζεται βάση 3 διαστάσεων:
 - Η αναψυχή ως ελεύθερος χρόνος :**
(προσεγγίζεται η αναψυχή ως οτιδήποτε δεν είναι εργασία)
 - Αναψυχή ως εμπειρία:**
(ελεύθερη επιλογή των δραστηριοτήτων συμμετοχής του ατόμου)
 - Αναψυχή ως δραστηριότητα:**
(συγκεκριμένες δραστηριότητες όπως το περπάτημα και μη αθλητικές δραστηριότητες όπως οι καλλιτεχνικές εκδηλώσεις)

Αθλητισμός Αναψυχής

- Η έννοια του «αθλητισμού αναψυχής» περιορίζει τις δραστηριότητες αναψυχής σε εκείνες που έχουν σχέση με την αθλητική / κινητική δραστηριότητα.

Δραστηριότητες Αθλητισμού Αναψυχής

- **Συναγωνιστικές δραστηριότητες:** στοιχείο του συναγωνισμού, ομαδικές ή ατομικές (π.χ. καλαθοσφαίριση, αντισφαίριση κτλ.)
- **Δραστηριότητες που απαιτούν κίνηση:** όλες οι δραστηριότητες άσκησης που δεν περιέχουν απαραίτητα το στοιχείο του συναγωνισμού (π.χ. βόδιση, τρέξιμο, χιονοδρομία κτλ.)

Δραστηριότητες Αθλητισμού Αναψυχής

- **Οργανωμένες αθλητικές δραστηριότητες:** οργάνωση από κάποιον επίσημο ή ανεπίσημο φορέα (π.χ. προγράμματα άσκησης αθλητικών οργανισμών δήμων και κοινοτήτων).
- **Μη οργανωμένες αθλητικές δραστηριότητες:** οι συμμετέχοντες καθορίζουν την μορφή και την συμμετοχή (π.χ. αγώνες καλαθοσφαίρισης σε ανοιχτά γήπεδα).

Δραστηριότητες Αθλητισμού Αναψυχής

- **Δραστηριότητες που έχουν ως σκοπό την αναψυχή των συμμετεχόντων μέσω του παιχνιδιού (π.χ. θαλάσσιες δραστηριότητες).**

Βιβλιογραφία

- Αλεξανδρής, Κ. (2011). Αρχές μάνατζμεντ και μάρκετινγκ. Οργανισμών και επιχειρήσεων αθλητισμού και αναψυχής. Εκδόσεις Χριστοδουλίδη, Θεσσαλονίκη
- Αυθίνος, Δ. (2006). Άσκηση – Άθληση, Κινητική Αναψυχή – Οργανωτική Διάσταση. Εκδόσεις Χαραλάμπους, Αθήνα
- Γκανάτσιος, Γ. & Γαργαλιάνος, Δ. (2008). Ο Αθλητισμός στην Τοπική Αυτοδιοίκηση. Εκδόσεις Χαραλάμπους, Αθήνα
- Κουθούρης, Χ. (2009). Υπαίθριες δραστηριότητες αναψυχής – ακραία αθλήματα. Μάνατζμεντ υπηρεσιών – εκπαίδευση στελεχών. Εκδόσεις Χριστοδουλίδη, Θεσσαλονίκη
- Κάκκος, Β. (2006). Αθλητισμός και όλους. Στο Δομή και Οργάνωση του Ελληνικού Αθλητισμού. Εκδόσεις Κλειδάριθμος, Αθήνα

Βιβλιογραφία

- Παπαδημητρίου, Δ. (2005). Διοίκηση αθλητικών οργανισμών και επιχειρήσεων. Εκδόσεις Κλειδάριθμος, Αθήνα
- Acosta Hernandez, R. (2002). Managing sport organizations. Human Kinetics, Champaign ILL
- Jensen, C, & Guthrie, S. (2006). Outdoor recreation in America. 6th edition. Human Kinetics, Champaign ILL
- Hensley, S., Markham – Starr, S., Montague, E., & Hodgkinson J. (2006). Public recreation. In Introduction to recreation and leisure. Human Kinetics, Champaign ILL
- Torkildsen, G. (2000). Leisure and recreation management. 4th edition. E & FN SPON, London

Τέλος Ενότητας

Επεξεργασία: Αλεξάνδρα Φουντούκη
Θεσσαλονίκη, Χειμερινό Εξάμηνο 2013-14

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

